

ЕУ за Зелену агенду у Србији



УНДП позив за достављање

Изјаве о заинтересованости комерцијалних банака и лизинг кућа за сарадњу у оквиру јавних позива за финансирање зелених инвестиција

Програм Уједињених нација за развој (УНДП) у Србији, у партнерству са Министарством заштите животне средине, позива комерцијалне банке и лизинг куће регистроване у Републици Србији **да искажу заинтересованост за сарадњу у оквиру јавних позива за финансирање зелених инвестиција који се спроводе кроз пројекат „ЕУ за Зелену агенду у Србији“**.

Увод

Овај позив, УНДП објављује у оквиру пројекта „ЕУ за Зелену агенду у Србији“ (у даљем тексту: ЕУЗА пројекат). Пројекат финансира и технички подржава Европска унија, спроводи УНДП у партнерству са Министарством заштите животне средине Републике Србије, а у сарадњи са Амбасадом Шведске и Европском инвестиционом банком, са додатним финансирањем обезбеђеним од стране влада Шведске, Швајцарске и Републике Србије.

У оквиру јавних позива за иновативна решења за зелену транзицију у периоду од 2022. до 2026. године, пристигло је преко 550 пројектних идеја зелених инвестиција за подршку ЕУЗА пројекта. Пројектни и експертски тим је кроз Зелени акцелератор пружио техничку подршку за око 300 тимова у даљем развоју њихових инвестиционих предлога. Након процеса евалуације и развоја пројекта, финансијску подршку за реализацију добило је 97 зелених инвестиција, укупне вредности од 54 милиона америчких долара. Пројекат је за реализацију ових инвестиција обезбедио скоро 7 милиона америчких долара бесповратних средстава, уз додатних 13 милиона америчких долара комерцијалних кредита које су одобриле партнерске банке. Примери успешно реализованих пројекта могу се пронаћи на Интернет страници пројекта - [Зелена транзиција](#).

У циљу унапређења приступа финансирању зелених инвестиција, УНДП је у сарадњи са Министарством заштите животне средине и Европском инвестиционом банком (ЕИБ) развио нови и иновативни модел комбинованог зеленог финансирања (енг. blended finance). Овај модел уводи финансијске институције као кључне partnere у процесу финансирања зелене транзиције и омогућава компанијама да комбинују донаторска грант средства са повољним комерцијалним финансирањем. Комбиновањем грантова, сопственог капитала и кредита, модел смањује ризике инвестиција, побољшава приступ капиталу и омогућава реализацију сложених и капитално интензивних зелених инвестиција. Овај модел се посебно показао успешним у оквиру подршке привредним субјектима и индустријским постројењима обухваћеним Законом о климатским променама (тзв. ЕТС постројења), механизмом Европске уније за прилагођавање граница угљеника (енг: Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM) и Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања (енг: Industrial Pollution Prevention and Control - IPPC), како би се убрзало њихово усклађивање са стандардима Европске уније, укључујући примену најбољих доступних техника (енг: Best Available Techniques-BAT).

ЕУ за Зелену агенду у Србији



На основу искуства ЕУЗА пројекта, показало се да су компаније заинтересоване за коришћење зајмова за реализацију зелених инвестиција, посебно када су финансијски инструменти комбиновани са повољнијим условима финансирања (нпр. ниже каматне стопе и мањи захтеви у погледу колатерала односно средстава обезбеђења), техничком подршком у припреми инвестиција и доступним бесповратним средствима за суфинансирање. Ово потврђују и налази студије коју је УНДП, у сарадњи са Европском унијом, израдио под називом [Повећавање удела зеленог финансирања у приватном сектору у Србији у периоду после пандемије](#), у којој су високи захтеви за колатералима идентификовани као једна од кључних препрека које ограничавају приступ компанија комерцијалним изворима финансирања.

У том контексту, модел комбиновања техничке подршке, грант средстава и комерцијалног финансирања показао је значајан потенцијал за мобилизацију улагања у одрживе зелене пројекте, укључујући и инвестиције које су традиционално мање атрактивне за комерцијалне финансијске институције због високих почетних трошкова, дужих периода повраћаја или технолошке комплексности. Међу њима су нискоугљенична решења у индустријским и пословним процесима, третман отпадних вода, повраћај енергије, коришћење геотермалне енергије и друга иновативна решења за унапређење енергетске и ресурсне ефикасности. Истовремено, овакав приступ доприноси развоју домаћег тржишта зеленог финансирања кроз јачање сарадње између привреде и финансијског сектора, унапређење капацитета финансијских институција и стварање услова за развој и примену нових зелених финансијских производа.

Циљ позива

Циљ овог позива је успостављање сарадње са пословним банкама и лизинг кућама које су заинтересоване да учествују у финансирању технички зрелих и финансијски одрживих зелених инвестиција које ће бити развијане и припремане кроз јавне позиве за финансирање зелених инвестиција, како би се обезбедило боље повезивање инвестиционих пројеката са потенцијалним изворима финансирања, унапредила спремност пројеката за приступ комерцијалним финансијским инструментима и подстакла реализација улагања која доприносе зеленој транзицији привреде.

Кроз овај позив, УНДП жели да повеже припремљене зелене инвестиционе пројекте са потенцијалним финансијским партнерима, стварајући услове за лакши приступ комерцијалним изворима финансирања. УНДП не врши, у име компанија, избор финансијских партнера за појединачне инвестиције, нити учествује дефинисању услова и доношењу одлука о одобравању кредита или других финансијских производа. Одлуке о финансирању доносе финансијске институције самостално, у складу са својим интерним процедурама, критеријумима процене ризика и пословним политикама.

Један од кључних циљева овог позива јесте мобилизација додатних приватних улагања у зелену транзицију кроз повезивање грант подршке ЕУЗА пројекат са комерцијалним и међународним изворима финансирања. На овај начин доприноси се смањењу финансијских баријера за реализацију зелених инвестиција, убрзању декарбонизације привреде, унапређењу конкурентности домаћих предузећа и даљем развоју тржишта зелених финансија у Србији.

ЕУ за Зелену агенду у Србији



Очекивани модел сарадње

Финансијске институције које искажу заинтересованост биће укључене у базу финансијских партнера ЕУЗА пројекта и имаће могућност да разматрају финансирање инвестиционих предлога развијених кроз јавне позиве за финансирање зелених инвестиција, у складу са сопственим пословним политикама, процедурама одобравања финансирања и критеријумима процене кредитног ризика.

Циљ ове сарадње није замена постојећих процеса одлучивања финансијских институција, већ стварање додатног канала за повезивање банака и лизинг кућа са компанијама које припремају зелене инвестиције и којима је потребан приступ одговарајућим финансијским инструментима за њихову реализацију.

Пројекти који буду прикупљени кроз јавне позиве за финансирање зелених инвестиција биће развијани уз подршку ЕУЗА пројекта, како би достигли виши ниво техничке и финансијске спремности и били погоднији за разматрање од стране потенцијалних финансијских партнера.

Учешће у овом позиву не представља обавезу финансијске институције да одобри финансирање било које појединачне инвестиције, нити ствара било какву финансијску обавезу између УНДП-а, ЕУЗА пројекта и финансијских институција које искажу заинтересованост.

Од заинтересованих финансијских институција очекује се да:

- одреде контакт особу/е за комуникацију са пројектним тимом ЕУЗА пројекта;
- поделе релевантне информације својим клијентима (за које процене да су потенцијални кандидати за учешће у програму) или потенцијалним клијентима о могућностима подршке и финансирања зелених инвестиција кроз ЕУЗА пројекат;
- учествују у активностима Зеленог акцелератора, који представља програм подршке намењен компанијама у припреми и унапређењу њихових зелених инвестиционих предлога.

Зелени акцелератор пружа стручну подршку у развоју инвестиционих пројеката, укључујући унапређење њихове техничке и финансијске спремности, као и процену и јачање њихове зелене компоненте и усклађености са циљевима зелене транзиције. Учешће финансијских институција у Зеленом акцелератору омогућило би рано повезивање са потенцијалним корисницима финансирања, боље разумевање инвестиционих пројеката у припреми, размену информација о доступним финансијским инструментима и пружање повратних информација које могу допринети већој спремности пројеката за даље разматрање за финансирање.

Ко може да достави Изјаву о заинтересованости

На позив се могу јавити следеће финансијске институције:

- пословне банке регистроване за обављање банкарских послова у Републици Србији;
- лизинг куће регистроване за обављање послова финансијског лизинга у Републици Србији.

Подносиоци могу доставити само појединачне пријаве, без конзорцијума.



Република
Србија



Министарство заштите
животне средине



#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

ЕУ за Зелену агенду у Србији



Начин подношења Изјаве о заинтересованости

Заинтересоване финансијске институције треба да доставе доле наведену документацију/информације којима доказују да имају релевантно искуство:

- Изјава о заинтересованости потписана на понуђачевом меморандуму. Правна лица треба да обезбеде контакт особу за сарадњу са пројектним тимом и успешно извршење наведених задатака (Анекс 1).
- Постојеће програме/производе за зелена улагања, укључујући и оне који се пружају у сарадњи са међународним финансијским институцијама (Анекс 2).

Релевантне програме/производе навести у следећој табели:

Програм/производ	Опис	Трајање (од-до)	Линк
1.			
2.			
3.			

УНДП треба да прими Изјаву о заинтересованости електронском поштом најкасније **до 30. септембра 2026. године**.

Свим правним лицима која су исказала интересовање за овај позив, а поседују одговарајуће квалификације и релевантно искуство биће понуђени технички зрели банкабилни зелени пројекти, у оквиру Зеленог акцелератора, за потенцијално финансирање путем Уговора о зајму/лизингу, који захтевају комбиновано финансирање сопственим средствима и зајмовима (кроз комбиновање грант суфинансирања унутар ЕУЗА пројекта, укључујући сопствена средства компаније и комерцијалне позајмице).

Детаљи за подношење изјаве

Изјава о заинтересованости се шаље на следећу мејл адресу: **zelena.agenda.rs@undp.org**

Потребно је навести у наслову мејла: **ИЗЈАВА О ЗАИНТЕРЕСОВАНОСТИ**

У случају да, из било ког разлога, УНДП прими Изјаву о заинтересованости након горе наведеног рока, иста се неће разматрати.



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra